

**ОУ “СТ. КАРАДЖА”, С. СТ. КАРАДЖОВО, ОБЩ. БОЛЯРОВО, ОБЛ.
ЯМБОЛ**

ул. “Т. Узунов” № 23; тел.: 04742 2263;

УТВЪРЖДАВАМ

ДИРЕКТОР:

/Д. Карагъзова /

П Р А В И Л Н И К

З А

ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ

УСЛОВИЯ

НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

ЗА УЧЕБНАТА 2020 / 2021 ГОДИНА

**Настоящият Правилник е приет на заседание на Общото събрание
Протокол № 7 / 11.09.2020 г**

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I

Област и ред за прилагане на правилника

Чл.1./1/.Настоящият правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд се издава в изпълнение на чл.5, ал.1 от Инструкцията на МОН от 5 юли 1996 год. за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета.

/2/По смисъла в термина “безопасни условия на възпитание, обучение и труд” се включват и хигиенните условия и противопожарната охрана.

Чл.2.Правилникът определя основните изисквания, които трябва да се осигуряват и спазват при провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност, за да се предотвратят евентуални трудови злополуки и заболявания на децата и учениците в процеса на обучение, при извънучилищни дейности, при обучението по **технологии и предприемачество**, при организирано придвижване на деца, ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в транспортни средства и др.

Чл.3./1/Правилникът е задължителен за всички участници в учебно-възпитателния процес и урежда техните права, задължения и отговорности по осигуряване, контролиране и изпълнение на безопасните условия на обучение, възпитание и труд.

/2/Освен изискванията на този правилник, трябва да се спазват и установените в Република България единни отраслови и ведомствени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на дейността.

Чл.4.Отговорност за изпълнението на правилника носят ръководството на училището и съответните длъжностни лица. Виновните се привличат към административна и съдебна отговорност, съгласно действащите закони и разпоредби.

Чл.5.При сключване на договори с други организации за провеждане на производствена практика или друг вид дейност, да се предвиждат мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и труд.

Чл.6.Забранява се изпълнението на заповеди, нареждания и др., които противоречат на този правилник.

Чл.7./1/Забранено е да се сключват трудови договори за работа с

работници и служители, които:

1. Нямаат необходимата квалификация и документ за правоспособност.
2. Не са навършили 18 години и нямаат разрешение от районната инспекция по труда.
3. Не са преминали предварителен медицински преглед.

/2/Забранено е да се допускат на работа работници и служители, които:

1. Не са сключили трудов договор.
2. Не са инструктирани и запознати с условията и изискванията за безопасна работа.
3. Са употребили преди или употребяват алкохол през работно време.

Чл.8. За работните места на лицата с трудови договори, местата на обучение на учениците и кабинетите да се изготвят и поставят на видно място инструкции за безопасна работа.

Чл.9. /1/ На работните и учебните места, където съществуват опасности, които не могат да бъдат отстранени чрез технически средства за колективна защита, или други методи, да се поставят знаци и сигнали съгласно Наредба № 4 за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарната охрана./ДВ.бр.77 от 1995г./

/2/ Сигналите за безопасност да бъдат обявени по подходящ начин, да бъдат ясни и недвусмислено възприемани.

Чл.10. Регистрирането и отчитането на трудовите злополуки да се извършва съгласно Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки./ДВ.бр.6 от 2000г. изм.бр.61 от 2000г./

РАЗДЕЛ II

Права, задължения и отговорности на длъжностните лица и учащите за осигуряване и спазване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд

Чл.11. Конкретните задължения, отговорности и права за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд да се вписват в длъжностните характеристики на лицата, които ръководят и изпълняват учебните и трудовите процеси.

Чл.12. Задължения, отговорности и права на директора на училището:

1. Отговаря за цялостното изпълнение на изискванията по ПБТ в училището, Инструкцията на МОН от 5 юли 1996 год. за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета, по други действащи нормативни документи и

указания и заповедите от министерството по въпроси на охраната на труда.

Организира запознаването на децата, учениците, педагогическия, непедagogическия персонал и родителите на учениците с правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Създава условия за опазване живота, предпазване от рискове и укрепване на здравето на децата и учащите се.

2. В съответствие с чл.3, т.1 от ПМС № 9 от 1995г. Назначава или възлага на длъжностно лице с подходящо образование и подготовка да осъществява координация и контрол по осигуряването на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

3. Осигурява и упражнява контрол по прилагане и спазване на изискванията за провеждане на инструктажите и обученията по БХТ и ПО.

4. Осигурява към длъжностните характеристики на служители от училището да се вписват конкретните им задължения за осигуряване на безопасни условия на труд, съгласно чл.3, т.1 от ПМС №9 от 1995г.

5. Осигурява в изпълнение изискването на чл.281 от КТ изготвянето на инструкции за правилна и безопасна работа в учебните кабинети, съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липсата на трудови навици.

6. Лично отговаря по изпълнението и контрола за безопасни условия на възпитание, обучение и труд на учащите се.

7. Директорът осигурява:

7.1. подходящи помещения за учебни кабинети;

7.2. необходимите средства за мероприятията по охрана на труда;

7.3. условия за санитарно-битово и медицинско обслужване на работниците, служителите и учащите се;

7.4. щателен преглед на цялото /или на част от него/ училище след извършен основен ремонт, като особено внимание се обръща на закрепването на вратите, прозорците, обезопасяването на електрическите инсталации и съоръжения /зануляване, заземяване/, монтирането на машините, изискванията по хигиената на труда, противопожарната охрана.

8. Своевременно съставяне на акт за допусната трудова злополука или професионално заболяване както и разследване за причините, довели до това. Незабавно уведомява РУО – Ямбол, регионалната инспекция по труда, органите на МВР, прокуратурата и гражданската защита за случаите на тежки или със смъртен изход злополуки и на тежки аварии.

9. Осъществява взаимодействие и координация с органите на МТСГ, МЗ,

МВР, МОС и местните органи на държавна власт в дейността си по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

10.Организира дейността и отговаря за пожарообезопасяването чрез спазване на действащите норми, правилници, наредби и предписания за предотвратяването и ликвидирането на аварии и пожари.

11.Осигурява необходимото противопожарно оборудване и мястото за разполагането му.

Съгласувано с противопожарните и други органи определя пътищата за евакуация на учащите се и другите служители и работници.

Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения, електрическите инсталации и спазването на ПСТН.

12.Осигурява изготвянето на инструкции за спазване на изискванията и правилата за пожаробезопасност.

13.Осигурява спазване на всички правила за пожарообезопасеност при провеждане в училището на несвойствени мероприятия /вечери, новогодишни тържества и др./.

14.Когато изходът от училището е в близост до улица с интензивно движение, да осигури съответното обезопасяване.

Чл.13. Задължения за осигуряване на безопасни условия на труд **на лицето, осъществяващо координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд:**

1.Осъществява от името на директора координация в работата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд за щатния персонал и учениците, за предпазване от рискове и укрепване здравето на децата.

2.Провежда начален инструктаж по БХТ и ПО с:

а/всички учащи ежегодно със започване на учебната година;

б/всички новопостъпващи в учебното заведение служители и работници преди допускането им до работа;

работници, служители и учащи , изпратени временно на работа или да продължат обучението си в учебното заведение.

3.Оказва помощ и упражнява контрол за правилното провеждане на:

а/инструктажа на работното място и периодичния инструктаж на щатните работници и служители;

б/ инструктажа на работното място, периодичния и ежедневния инструктаж на учащите.

4.Организира и участва в разработването на инструкции за безопасна работа в помещенията – кабинетите. Подготвя предложения за утвърждаване на конкретни задължения за осигуряване на безопасни

условия на възпитание, обучение и труд на лицата, ръководещи и изпълняващи трудови и учебни дейности.

5.Изисква и контролира осигуряването на:

а/първоначалните и периодични медицински прегледи;

б/необходимите правилници, наредби, стандарти и други документи по БХТ и ПО;

в/ежемесечна проверка на техническото състояние на ръчните и преносими ел.инструменти, подвижни лампи и трансформатори и редовното водене на дневника за тази цел.

6.Води ревизионната книга за вписване на констатации и предписания на контролните органи по охраната на труда.

7.Разследва причините за станали трудови злополуки и води книгата за регистриране на актовете за тях. Участва задължително при разследване на аварии, пожари, смъртни и тежки злополуки.

8.Участва в проверките извършвани от контролните органи на Главната инспекция по труда и други държавни органи, осъществяващи общ или специализиран контрол по трудовото законодателство.

9.Извършва самостоятелни проверки по БХТ и ПО на всички работни места. Съставя протоколи за констатациите, с които запознава директора, като изготвя заповед с конкретни мерки за отстраняване на констатираните нарушения.

10.Периодично информира директора за състоянието на условията за възпитание, обучение и труд в училището и за хода на изпълнението на поставените задачи, заповеди и предписания.

11.Осъществява връзка с регионалните органи на ГИТ, МЗ и МВР относно цялостната организация на работата по БХТ и ПО в учебното заведение.

12.Дава предложения за подобряване условията на труд.

13.Организира изготвянето на инструкции за противопожарните изисквания и правила, които трябва да се спазват в отделните помещения.

14.Отговаря за организацията на работа по охрана на труда в училището.

15. Изпълнява и всички други задължения по БХТ и ПО предвидени в нормативни документи за длъжността.

Чл.14.Задължения за осигуряване на безопасни условия на труд на лицето заемащо длъжността учител /ръководител/ при обучението в кабинет:

1.Да изиска, устрои и обзаведе кабинета в пълно съответствие с изискванията по БХТ и ПО.

2.В началото на срока преди започване на обучението в кабинета,

учителят да проведе по утвърдената програма необходимия инструктаж по БХТ и ПО с учениците и да го регистрира в книгата за инструктажа като попълва пълно и точно всички графи. В инструктажа да обръща особено внимание на поведението, което трябва да се спазва по време на работа в кабинета.

3. Да запознава учениците за възможните последици при неспазване на изискванията за безопасност или при работа с неизправни уреди.

4. Изисква от ръководството на училището утвърдена инструкция за безопасна работа в кабинета, която окачва на видно и достъпно за четене място.

5. Обучава учениците на правилно и безопасно провеждане на практическите занятия /опитите/. Дава ясни и недвусмислени указания и нареждания за безопасна работа в кабинета.

6. Преди започване на занятие свързано с опити, предварително да попълни всичко необходимо в работната тетрадка за инструктаж по БХТ и ПО. Да провери състоянието и да подготви уредите, материалите, приборите, работните места, предпазните средства и всичко друго необходимо за безопасна работа.

В самото начало на учебния час да направи необходимия инструктаж на учениците /по въпросите отразени в работната тетрадка/ за правилно и безопасно провеждане на опитите.

7. Не допуска провеждане на практическа работа в кабинета от ученици без /когато е необходимо/ да са осигурени с налично работно облекло и ЛПС.

8. През време на работа в кабинета наблюдава и следи постоянно за действията на учениците и състоянието на ползваните уреди и материали. При забелязване на неизправности в уредите, незабавно да ги изключва от действие.

При неспазване на изискванията за безопасност от страна на учениците да вземе съответни мерки, включително и отстраняване от дейност.

9. Създава у учениците навици сами преди започване и по време на работа внимателно да оглеждат състоянието на ползваните уреди, химикали и друго оборудване, което ползват. При забелязване на нередности веднага да уведомяват учителя.

10. Отговаря за безопасното протичане на лабораторните занятия.

11. Включва и изключва напрежението на работните ел.табла и контакти само тогава, когато са взети необходимите мерки за сигурност и безопасност.

12. Длъжен е строго да спазва нормативите за допустимото количество

материали и условията, при които могат да се съхраняват в кабинета.

13. Не допуска оставане на ученици в кабинета без присъствие на учител.

14. При злополука взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и съобщава за това на директора на училището.

Чл. 15. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд **на учителя по технологии и предприемачество:**

1. В началото на годината /срока/, преди започване на обучението по **технологии и предприемачество**, учителя провежда по утвърдена програма необходимия инструктаж по БХТ и ПО с учениците и да го регистрира в книгата за инструктажа като попълва пълно и точно всички графи. В инструктажа да обръща особено внимание на поведението, което трябва да се спазва по време на работа.

2. Провежда ежедневен инструктаж преди всяко учебно занятие за безопасна работа.

3. Запознава учениците за възможните последици при неспазване на изискванията за безопасност или при работа с неизправни уреди.

4. Обучава учениците на правилна и безопасна работа и ги инструктира отново при смяна на работата или работното място.

5. Преди започване на учебната работа внимателно проверява състоянието на оборудването и инструментите, които ще се използват от учениците /здравина, заточване, закрепване/. В случай на неизправности, противоречащи на изискванията за безопасно ползване не разрешава работа с тези от тях.

6. По време на работата наблюдава и следи постоянно действията на учениците и начина, по който ползват инструментите. При неспазване на изискванията забранява извършването на работата.

7. Във всеки момент знае местопребиваването на всеки ученик от групата и каква работа извършва.

8. Дава ясни и недвусмислени нареждания, които не противоречат на действащите нормативни документи по охрана на труда.

9. Следи спазването на режима на работа и почивка на учениците.

10. Не възлага на учениците несвойствени за тях задачи, като особено строго съблюдава за физическото натоварване на всеки от тях.

11. Създава у учениците навици сами преди започване и по време на работа внимателно да оглеждат състоянието на работното си място и на ползваните инструменти. При забелязване на нередности веднага да уведомяват учителя.

12. Не допуска оставане на учениците без наблюдение от учител.

14. При злополука взема спешно необходимите мерки за оказване на

медицинска помощ и съобщава за това на директора на училището.

Чл. 16. Задължения на учителя по физическо възпитание и спорт за осигуряване безопасност на учениците:

1. Изисква, устройва и обзавежда салона и площадката за физкултура със здрави, изправни и сигурно поставени /закрепени/ уреди, гимнастически постелки, подвижни съоръжения за отскоци, масивна настилка на площадката /асфалт, сгурия/ и др.
2. Полага грижи за поддържане на уредите в изправно състояние. Особено внимание обръща на скрепителните елементи /винтове, болтове, скоби, обтегачи, възли и др./.
3. Ежедневно, преди започване на занятията по физкултура извършва оглед и проверка за състоянието на всички уреди и съоръжения, които се използват.
4. Не допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от злополука, или да се играе без гимнастически постелки. За увеличаване на триенето между ръцете или краката при игра на уреда, да осигурява необходимото средство /магнезий/.
5. Да поддържа ред и последователност при изпълнението на упражненията особено тези, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване или уплаха.
6. Оказва помощ при изпълнението на трудни и опасни елементи от упражненията и осигурява пазане в случай на несполучливи опити /прескоци, отскоци, игра на лост, халки, греда и т.н./.
7. Следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не изисква изпълнение на трудни елементи.
8. При хвърляне на уреди съблюдава да няма хора на мястото около попаденията.
9. Осигурява местата за физическо възпитание да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилката, разположение на уредите и др.
10. В случай на злополука взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и известява директора на училището.

Чл. 17. Задължения на учениците /учащите/ по време на провеждане на практическо занятие в кабинет:

1. Изслушват внимателно инструктажа от учителя /ръководителя/ за правилното и безопасно провеждане на практическото занятие /опитите/ и поведението, което трябва да се спазва.

2. Дежурният или отговорникът на групата да се разписва в работната тетрадка за инструктажа по БХТ и ПО, с което удостоверява, че групата е запозната с правилата и изискванията за безопасност и че се задължават най-стриктно да ги спазват.
3. Ползват задължително необходимото за провеждане на опити обикновено и специално облекло и ЛПС, каквито се изискват.
4. През време на занятието изпълняват и спазват с голямо внимание изискванията за безопасност и най-вече при действия, в които са ангажирани две или повече лица.
5. Преди да напуснат кабинета предават на преподавателя всички ползвани материали и уреди и почистват работните си места.
6. При злополука, заедно с ръководителя, веднага вземат мерки за оказване на необходимата помощ на пострадалия.
7. На учениците /учащите/ строго е забранено:
 - А/ самоволно да извършват дейност, която не е свързана с провежданото учебно занятие;
 - Б/ да извършват поправки на електрически уреди, инструменти, инсталации, съоръжения, приспособления и др.
 - В/ да разхвърлят безразборно предмети около мястото на работа.

Чл. 18. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд **на лицето заемащо длъжността учител в детска градина:**

1. Организира и ръководи работата с децата в групата. Носи отговорност за сигурността и безопасността при осъществяване на игровата, учебната, трудовата, физкултурната и др. дейности.
2. Изисква и съблюдава устройването и обзавеждането на стаята за деца да бъде в съответствие на изискванията за БХТ и ПО. Особено внимание обръща за състоянието и обезопасяването на ел.контакти /разполагането им на достатъчна височина или монтиране на капачки по подходящ начин/, отоплителни тела, врати, масичките, столчетата, шкафчетата, играчките, осветителните тела, осветлението, температурата на въздуха, течението/ движението на въздуха/, състоянието на пода и др.
3. Изисква и осигурява разположението на масичките, столчетата, шкафчетата и др. спрямо изходната врата да бъде такава, че да позволява бързо и безпрепятствено излизане на децата от стаята в случай на пожар или друга опасност.
4. Постоянно наблюдава действията /играта/ на децата с оглед недопускане на самоувреждане, взаимни наранявания и сбивания.

- Следи за състоянието на играчките /получаване на остри ръбове, излизане на гвоздеи и др./.
5. Следи за състоянието на детската площадка, за здравината и стабилното закрепване и обезопасяването на уредите и съоръженията за игра. При забелязване на нередности и опасности за нараняване, отстранява децата и уведомява директора.
 6. При извеждане децата навън, проверява облеклото им с цел недопускане на простудно заболяване или увреждане от въздействието на слънцето.
 7. При водене на децата по улиците проявява особено внимание за недопускане на нещастен случай.
 8. При забелязване в помещенията или в района на детската градина на места с опасности за децата, сигнализира на директора за предприемане на мерки.
 9. Изисква поддържането на местата за занимание и игра на детската площадка да отговарят на хигиенните изисквания за чистота.
 10. Учителят няма право:
А/ да се отделя от децата, ако не е осигурил присъствие на друго отговорно лице.
 11. В случай на злополука взема спешно необходимите мерки за оказване на помощ и съобщава на директора.

Г Л А В А В Т О Р А

УСЛОВИЯ ЗА БЕЗОПАСНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ Общи положения

Чл. 19. Преди постъпване в училище, децата, учениците, работниците и служителите преминават на задължителен медицински преглед, за да се установи, че са здрави и могат да извършват съответните видове труд, без това да наврежда на здравето им.

Чл. 20. Не се допуска провеждане на учебни занятия, извънучилищна дейност и др. с деца и ученици до 18 г. при условия и работи, вредни за тяхното здраве и забранени с нормативни документи за лица до 18 годишна възраст.

Чл. 21. Разкриването на нови работни места, кабинети, както и пускането в експлоатация на нови машини и съоръжения, да се извършва след предварително разрешение от съответните органи.

Чл. 22. Забранено е увеличаване продължителността на учебния час и съкращаване на почивките, което води до преумора, намаляване на вниманието и увеличаване опасността от злополуки.

Чл. 23. Обучението се провежда в учебни стаи и кабинети, отговарящи на санитарно-хигиенните изисквания при пълно обезопасяване.

Чл. 24. Не се допускат ученици по време на учебно занятие в кабинетите до самостоятелна работа, без наблюдението на учител.

Чл. 25. Всички учебно-технически средства да се използват съобразно изискванията за безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

Чл. 26. През зимните дни да се извършва редовно почистване от сняг и лед на външните стълби, двора и улицата пред училището.

Чл. 27. В училището се осигуряват пътища и изходи за евакуация при аварийни ситуации, пожари, бедствия и др. съобразени с броя на децата, учениците и другите работещи.

Чл. 28. Аварийните пътища и изходи се сигнализират с установените знаци и сигнали, като при необходимост се осигурява и аварийно осветление.

Чл. 29. /1/ Подовете на работните помещения и на работните места се изработват и поддържат така, че да не са хлъзгави, да нямат опасни неравности, наклони, препятствия и отвори.

/2/ Подовете и стените на работните помещения се изработват от материали, които не отделят вредни за хората емисии и са съобразени с противопожарните изисквания.

Изисвания при извършване на ремонтни работи

Чл. 30. При извършване на ремонтни работи свързани с риск за работещите, се осъществяват организационни и технически мероприятия за безопасност:

1. спиране на работното оборудване;
2. изключване на електрозахранването;
3. реализиране на мерки против повторно включване;
4. поставяне на знаци, табели и ограждане;
5. проверка за отсъствие на вредности и за обезопасяване на работното място;
6. други мерки в зависимост от опасностите на работното място.

Учебно производствена среда и учебно производствен процес Санитарно и битово осигуряване

А. Микроклимат – температура, влажност, скорост на въздуха. Отопление и вентилация.

Чл. 31. Хигиенните изисквания към микроклиматичните параметри на въздуха в стаите за обучение, кабинетите и в работните помещения да отговарят на БДС 14776 –87 и Наредба № 41 от 27.10.1995 г. на МЗ за единните правила за осигуряване на здравословни условия на труд.

Чл. 32. В помещенията с продължително престояване на деца, ученици, учители или друг обслужващ персонал отоплението и вентилацията да осигуряват микроклимат от началото и през цялото учебно и работно време в съответствие със санитарните норми.

Чл. 33. /1/ Нагревателните тела трябва да имат гладка повърхност, да са боядисани с топлоустойчива боя и да са достъпни за почистване.

/2/ Температурата на повърхността на радиаторите при централно отопление не трябва да бъде по-висока от 70⁰ С.

/3/ При използване на калорифери максималната температура на въздуха, който постъпва в помещенията не трябва да превишава 70⁰ С. Струята въздух трябва да се подава на височина най-малко 2.5 м от пода и на разстояние 2 м от работните места.

/4/ За да се осигури нормална работа на отоплителните и вентилационните инсталации и уредби, периодично да се извършва проверка за ефективността на работата им.

Б. Естествено и изкуствено осветление.

Чл. 34. Естественото и изкуствено осветление в учебните помещения, кабинетите и др. се устройва и поддържа така, че да отговаря на изискванията на БДС 1786-84 или по специфичните нормативни документи.

Чл. 35. Когато за специфични нужди има утвърдени от органите на МЗ конкретни норми за осветление, изискванията на тези норми се прилагат с предимство спрямо изискванията на по-общите нормативни документи.

Чл. 36. /1/ Във всички помещения на училището да се вземат мерки за максимално използване на естественото осветление.

/2/ Забранено е поставянето на прозорците на цветя, тъй като пречат на притока на светлината.

/3/ Когато по обективни причини през светлата част на денонощието не може да се осигури изискваното естествено осветление, се прилагат изискванията за смесено осветление.

Чл. 37. /1/ Устройствата за естествено осветление се подбират с оглед осигуряването на постоянно действие при дадена външна осветеност.

/2/ Устройствата за естествено осветление се поддържат в изправност.

Чл. 38. /1/ Светлопропускащите материали да се почистват периодично съобразно степента на замърсяване.

Чл. 39. За всички помещения и работни места, където няма естествено осветление, се осигурява изкуствено осветление.

Чл. 40. При повреди светлинните източници се заменят незабавно с такива от същия тип.

Чл. 41. За контрол върху показателите на изкуствено осветление се извършват периодични измервания.

Чл. 42. /1/ Осветлението /общо и местно/ трябва да осигурява добра видимост.

/2/ Забранява се използването само на местно осветление.

В. Шум и вибрации

Чл. 43. При обучение на ученици до 15 годишна възраст не се допуска пребиваването им на места, където звуковото ниво на шума превишава 70 дБ "А".

Чл. 44. Да се полагат всички усилия и технически решения за премахване или обезшумяване на източниците на шум.

Г. Вредни вещества

Чл. 45. Не се допускат младежи и девойки до 18 годишна възраст да работят или престояват при наличието на вредни вещества във въздуха над пределно допустимите концентрации /ПДК/.

Чл. 46. На лицата до 18 годишна възраст не могат да се възлагат дейности, при които има контакт с вредности, посочени в списъка за вредните, тежките и опасните работи, които са забранени за лица от 15 до 18 годишна възраст. /Приложение №1 към чл.1 от Наредба № 4 / 30.04.1987г. за работите, които са забранени за лица от 15 до 18 годишна възраст – ДВ. бр. 44 /1987г и бр. 44/ 1993 г./.

Д. Санитарно битово осигуряване. Водоснабдяване и канализация

Чл. 47. Училището осигурява с помещения за санитарно битово обслужване /гардеробни, умивални, бани, тоалетни и др./ по състав, оборудване, устройство, разположение и поддържане в съответствие на санитарно хигиенните норми, съобразени с възрастта на децата и учениците.

Чл. 48. /1/ В битовите помещения да се осигури въздухообмен и температура на въздуха, естествено и изкуствено осветление според нормативните изисквания.

/2/ Територията на училището, помещенията и работните места да се поддържат чисти.

Чл. 49. Училището се осигурява с водоснабдителна и канализационна мрежа за питейно-битови и санитарни нужди, отговарящи на санитарно-хигиенните норми.

Чл. 50. За питейно-битовите нужди на децата и учениците качествата на водата да отговарят на изискванията на БДС 28 23-83 – “вода за пиене”.

Чл. 51. /1/ За ползване на питейна вода да се устройват фонтани, комплектовани със спирателен кран.

/2/ Питейните фонтанки да се предвиждат на походяща за възрастта на децата и учениците височина, но не по-високо от 0.90 м.

Чл. 52. Канализацията трябва да бъде водонепропусклива, да не позволява проникване от нея на пари, газове и отходни води в помещенията.

Е.

Р А З Д Е Л Ш Противопожарна охрана

Противопожарни изисквания към помещенията

А. Помещения за учебно-възпитателна дейност

Чл. 53. /1/ Цялостната организация на дейността да се съобразява с изискванията и нормативните актове за пожарна безопасност.

/2/ Училището да се осигурява с необходимото количество вода за противопожарни нужди.

/3/ Към всички сгради, помещения, съоръжения и водоизточници по всяко време трябва да има свободен достъп. Пътищата, проходите и

входовете да бъдат в изправност, свободни от материали, а през зимата от снега.

Чл. 54. Евакуационните пътища и изходи трябва да бъдат устроени и поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми /Наредба №2, Д.в. бр. 58/1987 г. , изм. и доп. в бр. 33/1994 г./.

Чл. 55. /1/ Вратите, определени за евакуация, трябва да се отварят по направление, навън да бъдат винаги свободни с оглед веднага да бъдат отворени отвътре.

/2/ Вратите по пътя за евакуация трябва да бъдат плътни. Допускат се и врати, остъклени с армирано или обикновено стъкло с дебелина, не по-малка от 5 мм.

/3/ Не се допускат сгъваеми врати и прегради по пътя за евакуация.

Чл. 56. Стълбищата, коридорите и изходите да бъдат винаги свободни от всякакви материали и съоръжения.

В евакуационните стълбища не се допускат складове или с друго предназначение помещения за лесно запалими и горими течности и горимо оборудване.

Чл. 57. В учебните стаи чиновете, масите, столовете, трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.

Чл. 58. Училището се осигурява с водоизточник и протовопожарно оборудване по вид и количество съгласно ПСТН и съгласувано с противопожарните органи.

Чл. 59. Не се допуска употребата на синтетични материали за облицовка, които под въздействието на огъня бързо разпространяват горенето, отделят обилно дим и силно токсични газове.

Чл. 60. Във влажните, пожароопасни и взривоопасни помещения електрическите съоръжения и осветителните арматури да съответстват на средата, съгласно изискванията на противопожарните норми.

Чл. 61. В помещенията и на територията на училището да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.

Противопожарни изисквания за провеждане на масови мероприятия – тържества, вечери и други

Чл. 62. Помещенията, в които се провеждат масови събирания, трябва да бъдат от I или II степен на пожароустойчивост.

Чл. 63. Не се допуска употребата на синтетични материали за облицовка на стени и тавани.

Чл. 64. За провеждане на масовото мероприятие трябва да бъдат осигурени необходимите средства за пожарогасене.

Чл. 65. През време на масовото мероприятие при учениците или децата трябва да присъства дежурен представител от ръководството на учебното заведение, който да следи и отговаря за спазване на всички правила по противопожарна охрана.

Чл. 66. При провеждане на масово мероприятие е забранено:

А/ осъществяване на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества, които могат да причинят пожар;

Б/ да се гаси напълно светлината в помещението;

В/ разполагане на маси, столове, елхи и други предмети в помещението по начин, който ще затруднява бързото му напускане от присъстващите.

Чл. 67. Украсяването на новогодишната елха или други подобни с електрически илюминации, да се извършва само от правоспособен електротехник, който да спазва всички изисквания за електро и пожарообезопасеност.

Р А З Д Е Л V

Правила и изисквания за безопасна работа в учебните кабинети и други места и дейности Общи положения

Чл.68. Учебните кабинети, салони за физкултура и други подобни, трябва:

1. Да бъдат в помещения с благоприятни условия за работа, което ще осигурява минимално напрежение на нервната система и сърдечносъдовата дейност на ученика, ще се намалява умората, а оттам и опасността от злополуки.
2. Да отговарят за санитарно-хигиенните изисквания по отделните фактори – микроклимат, осветление /естествено и изкуствено/, вредни вещества, шум, вибрации, лъчения и т.н.
3. Да бъдат напълно механично, електро и пожарообезопасени.
4. Да бъдат снабдени с инструкции за безопасна работа и със задълженията на учениците по време на учебната работа.

Чл. 69. Кабинет и лаборатория по химия

1. Да се спазват изискванията на ПБТ в училищата / В-10-01-01/, правилника на училището за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд и др. Нормативни актове.

2. За обучение в кабинета по химия се допускат ученици, които са преминали начален инструктаж на работното място по БХТ и ПО по утвърдените програми.
3. Преди започването на занятието в кабинета, учителят да инструктира учениците, а те от своя страна да изслушат внимателно инструктажа по безопасните начини за провеждане на предстоящите опити като се обърне вниманието им върху опасните моменти.
4. Не се допуска по време на учебното занятие учениците да работят самостоятелно, без наблюдение на учителя.
5. Оставане на ученици през време на почивка в кабинета без присъствие на учител- не се допуска.
6. По време на учебно занятие с опити, учениците да ползват подходящо облекло и ЛПС.
7. Кабинетът да бъде обзаведен с подходящо резервно осветление. Да има приспособление за промиване на очите в случай на увреждане и аптечка за оказване на първа долекарска помощ.
8. При възникване в учениците на някакви неясноти след започване работа по опита, те незабавно да поискат съвет от учителя. Всяко повтаряне на опита или извършване на други да става само след съгласието на учителя.
9. Към учениците да се проявява взискателност за точна и вярна работа с химическите препарати и вещества и безпогрешно да познават несъвместими един с друг химикали.
10. На учениците се забранява:
 - Да опитват на вкус веществата;
 - Да използват неизмити съдове;
 - Да хващат реактивни стъкла и банки с мокри или сапунени ръце;
 - Да насочват отворите на епруветките към хора или към собствените си лица;
 - Да изнасят извън кабинетите химически вещества;
 - Да внасят храна и да се хранят в химическата лаборатория /кабинет/.
11. Манипулации, свързани с отделяне на токсични вещества, да се извършват в смукателните шкафове /камини/.
12. Изпаряването на водна баня и изгарянето в келдалова колба с минерални киселини се извършва задължително в камина при включена вентилационна уредба.
13. При филтруване и промиване трябва да се избягва разливането на течности по работните маси и ръцете. Когато промиването се извършва с горящи течности, на помивните съдове се поставят подложки от азбест.

14. При нагриването с какъвто и да е вид нагревател под него се поставя подложка от азбест.
15. Отровни и разяждащи разтвори се пипетират само с автоматични пипети или с пипети, които имат специални уширения.
16. При пренасяне на съд с горяща течност, трябва да се държи с две ръце. Дъното на съда се държи с една ръка, под която е поставена кърпа.
17. Забранено е пренасянето и преливането на разяждащи и отровни химически вещества от дамаджани и други обемисти съдове от учениците.
18. Разливането на киселини и други разяждащи течности от един в друг съд се извършва от служебния персонал с помощта на специални стативи или сифони. Лицата, които извършват разливането, трябва да бъдат защитени и със специално работно облекло, гумирани престилки, ръкавици и обувки, киселинно устойчиви. Очите трябва да бъдат защитени с очила.
19. Под наблюдение на преподаватели учениците могат да разреждат сярна киселина, като я наливат на тънка струя по стените на съда с хладка вода при едновременно разбъркване.
20. Забранено е наливането на вода в съд с концентрирана сярна киселина.
21. Концентрирани киселини /особено сярна киселина/ се неутрализират с разредени разтвори на основи, които преди това да се разредят с дестилирана вода.
По същия начин се постъпва и при неутрализиране на основи.
22. Вземането на алкални метали, както техните окиси и хидроокиси трябва да се извършва с пинсети по възможност с платинови краища или с порцеланови /пластмасови/ лъжички.
23. Шишета с бром, водороден прекис, флуороводородна киселина и други разяждащи течности трябва да се отварят по такъв начин, че гърлото им да бъде насочено в посока, където няма други лица и не срещу манипуланта.
24. Всички отровни вещества се съхраняват в добре затворени съдове и специални шкафове, които се заключват. На съдовете се поставят етикети с надпис "отрова". Такива вещества са цианови соли, живачен хлорид, арсенови соли, разтворими соли на бария, бруцин, серовъглерод, бял и жълт фосфор и др.
25. Отровните вещества във вид на кристалчета или разтвори се държат в специален шкаф в лабораторията в количество за работа само за един ден. На шкафа се поставя надпис "отровни вещества".

26. По време на работа с отровни вещества е забранено храненето в лабораторията.

Всички остатъци от разтвори на отровни вещества се изхвърлят или унищожават по указание на учителя ръководещ упражненията.

След работа с отровни вещества ръцете трябва да се измиват старателно.

Забранено е съхранението на напитки и хранителни продукти в съдове, които се употребяват в химическата лаборатория.

За по-добра устойчивост бутилките се поместват на специални поставки. Те трябва да са снабдени с редуцирвентили, чиято употреба е задължителна. Вентилите се пазят от замърсяване, особено от масла и мазнини.

27. Запушалките на реактивните стъкла трябва да се отварят внимателно, като отворите на стъклата се насочват към тавана.

28. Реактивните стъкла не трябва да се запълват повече от $2/3$ от обема им. Това е от съществено значение за лесно изпаряващите се вещества и за тези, при които се отделят газове.

29. Химическите вещества трябва да се съхраняват в подходящи добре затворени банки със запушалки с шлифтове, снабдени с четливо написани етикети, върху които е отразено названието, степента на чистота и концентрацията.

30. Всеки реактив да се поставя на точно определено място в съответствие със съвместимостта му с другите химически вещества.

31. Абсолютно е забранено оставянето на химически вещества без етикет.

32. Предвид силно отровното въздействие на живака върху човешкия организъм, използването му за лабораторни опити да се допуска само при невъзможност да се замести с друго вещество и непременно над вана, за да може да се събере при евентуално разливане.

33. Забранено е смесването на бертолетова сол с органически вещества.

34. Забранено е откриване на пропуски по газопроводната мрежа с пламък. Това трябва да се извършва със сапунен разтвор.

35. При нагряване на химикали с епруветки е необходимо, отворът им да бъде насочен към работещия или към работещите в съседство. За да се нагрява равномерно целият обем на течността, да се извършва внимателно движение и въртене на епруветката над пламъка.

36. Забранява се оставянето на камините, в които се работи с лесно запалими и отровни вещества, без наблюдение.

37. Забранява се оставянето в открит съд на лесно изпаряващи се течности.

38. Забранява се директно изхвърляне в канализационната система на отработени разтвори, съдържащи отровни, запалителни или разяждащи вещества. Такива да се събират в съдове и след съответна обработка /неутрализация/ да се изливат в каналите.

39. Забранява се да се изхвърлят в съда за отпадъци каквито и да са отпадни материали, напоени с бензин, газ или други леснозапалими вещества.

40. Горящи вещества, които не са разтворими във вода /бензин, етер, терпентин/, не трябва да се гасят с вода. Разтворимите във вода – спирт и др. могат да се гасят с вода.

41. Всички ученици трябва да бъдат запознати с начините за работа с пожарогасителните средства.

42. На учениците е забранено да извършват поправки на ел. уреди, ел. инсталации, съоръжения и др. в кабинета.

43. Кабинета и лабораторията да бъдат осигурени с достатъчно добра за безопасна работа дневна и изкуствена осветеност.

44. Учителят е длъжен строго да спазва нормативните изисквания за допустимите по видове и количества опасни за живота и здравето вещества, както тяхното съхраняване и начин за безопасно ползване.

45. При работа с опасни вещества учителят да има предварително подписан от директора на училището документ за точно необходимите количества и вид материали и след работа да се съставя акт за изразходването им.

46. Доставянето в химическата лаборатория на необходимите количества химически вещества и реактиви, да става чрез определен за тази цел персонал.

47. Химическата лаборатория /кабинет/ да има необходимите пожарогасителни средства.

Чл. 70. Кабинет по физика

1. Да се спазват изискванията на БПТ /В-10-01-01/, правилника на училището за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труди други нормативни актове.

2. За обучение в кабинета по физика се допускат ученици, които са преминали съответните инструктажи по БХТ и ПО по утвърдените програми.

3. Кабинета да бъде подходящо и достатъчно осветен и приспособен за бързо затъмняване, когато се провеждат специални опити или се налага прожектиране на филми. В непосредствена близост да има хранилище за съхранение на уреди и друга апаратура.

4. Задължително е наличието на отделно /централно/ електроразпределително табло с постоянен променлив и трифазен ток, както и наличие на резервно осветление.
5. Всички позволени от учениците за опитна работа електроуреди, електрически съоръжения, инсталации, шнулове, контакти, щепсели, ел. лампи и т.н. трябва да бъдат сигурно обезопасени против директен и индиректен допир с електрическия ток.
6. Включването и изключването на напрежението за работните ел. табла да става само от учителя, при съблюдаване на мерките за сигурност.

Чл. 71. Провеждане на физически занимания – физкултурен салон и площадка по физкултура

А/ физкултурен салон

1. Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
2. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасности от нараняване.
3. Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателни части /винтове, обтегачи, възли, точки и др./.
4. Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намаляват удара при отскоци от уреди или евентуални падания.
5. Да се осигуряват средства за увеличаване на триенето между контактните части на тялото и уреда /например магнезий за ръце при игра на високи уреди, за краката при играта на греда и др./
6. Да се поддържа ред и последователност при изпълнението на упражнения, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и др. и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието и уплаха.
7. Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнение на трудни елементи от упражненията и да осигури пазене в случай на несполучливи опити /напр. при прескоци, отскоци и др./.
8. Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното да не се изисква изпълнение на трудни елементи.
9. На момичета, ненавършили 15 годишна възраст, не могат да се възлагат физически упражнения, които могат да увредят или да причинят деформации на органи в областта на малкия таз.

Б/ физкултурна площадка

10. Физкултурната площадка трябва да бъде постлана с масивна настилка /асфалт и др./ или сгурия, която да полива ежедневно. Тя

трябва да бъде с намалена твърдост, за да не се допускат наранявания на краката при бягане или на цялото тяло при падания.

11. Баскетболните табла, хандбалните врати, волейболните колони и др. трябва да бъдат закрепени здраво или стабилизирани сигурно.
12. Траповете за скачане трябва да бъдат дълбоко разкопани.
13. При хвърляния на уреди строго да се съблюдава да няма хора на мястото около попаденията или в периметъра, в който би попаднал евентуално изпуснатият уред.
14. Местата за занимания по физическо възпитание трябва да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, настилката, разположението на уредите и др.
15. Не се допуска учениците да играят самостоятелно без наблюдение от учителя.

Чл. 72. Водогрейни котли ниско налягане

1. Обслужването на водогрейни котли с ниско налягане /котли работещи при температура на нагрятата вода до 115°C /се възлага на лица, които са навършили 18 години, притежават необходимата правоспособност “огняр” и медицински са освидетелствани, че са годни за тази професия.
2. До самостоятелна работа огнярите се допускат след като преминат инструктаж и обучение по БХТ и ПО и положат изпит за проверка на знанията за правилна и безопасна работа.
3. Обучение и проверка на знанията на огнярите по въпросите на БХТ и ПО се извършва всяка година за опресняване.
4. Огнярът трябва основно да познава конструкцията на котела, техническата характеристика на котела, автоматиката, нафтовата горелка, котелната инсталация, арматурата, отоплителната инсталация, горивното стопанство, електрозахранването и т.н.
Да познава основно Наредбата /№ 29/ за устройството и безопасна експлоатация на парните и вододейни котли с ниско налягане /ДВ. бр.27/1980г./
5. Котелът и съоръженията към него трябва да бъдат механично и електробезопасени:
А/ съединителите на водните помпи и други движещи се части да бъдат оградени с предпазители;
Б/ ел.съоръженията да бъдат занулени;
6. Помещенията, в които са монтирани водогрейните котли с ниско налягане трябва да отговарят на противопожарните норми и изисквания.

7. За огнярите да са осигурени нормални санитарно-хигиенни условия за работа и обслужване:
- А/ осветление;
 - Б/ микроклимат /температура, влажност и скорост на въздуха/;
 - В/ вентилация;
 - Г/ помещения за санитарно-битово обслужване.
8. Огнярите задължително да са снабдени и да ползват полагащите им се лични предпазни средства и специално работно облекло.
9. На всеки водогреен котел или на тръбопровода за гореща вода между котела и спирателния кран да бъде монтиран изправен манометър.
10. На тръбопроводите за вход и изход на водата за всеки котел да бъдат монтирани термометри. Термометрите да се монтират между котела и спирателните кранове.
11. Всеки водогреен котел да бъде свързан с разширителен съд, който да поема разширението на водата в отоплителната инсталация при нагряване:
- А/ при отворена отоплителна система, разширителният съд се свързва с атмосферата пряко;
 - Б/ при затворена отоплителна система, разширителният съд се свързва с атмосферата посредством предпазни устройства, които не позволяват налягането в системата да се повиши с повече от 10% над работното.
12. При отворени отоплителни системи съоръжаването на водогрейния котел с предпазно устройство против повишаване на налягането не е задължително.
- При затворени отоплителни системи, както и при водогрейни котли, които се изключват от отоплителната инсталация посредством спирателна апаратура, се предвиждат предпазни устройства, непозволяващи повишаване на налягането в котела с повече от 10% над работното.
13. Като предпазни устройства се използват предпазни клапани или водни предпазители.
1. Предпазните клапани на водогрейните котли да бъдат настроени /регулирани / за отваряне при повишаване на налягането в котела с повече от 10% над работното.

Предпазните устройства против превишаване на налягането във водогрейните котли, разположени на разширителния съд, да са оразмерени и настроени така, че да задействат преди /по-рано/ предпазните устройства, монтирани върху самия котел.

15. Входните врати на котелното помещение да се отварят навън. През време на работа на котлите, вратите да не се заключват и при натискане с ръка да се отварят леко.

Изходите на котелното помещения /с изключение на резервните/ да имат преддверие или други устройства, които да не позволяват проникване на студен въздух в помещението.

Вратите на котелното помещение към служебни, битови и други помещения да се отварят в посока към котелното и да са снабдени с устройство за самозатваряне.

16. Към котелното помещение при възможност да има стая за огняра и работилница за малки поправки.

17. На местата за обслужване на котлите и в котелното помещение да има аварийно осветление. Аварийното осветление да бъде от самостоятелен източник за хранване с електроенергия. Допуска се аварийното осветление да бъде осигурено чрез преносими фенери с напрежение, не по-високо от 36 волта.

18. При пускане на котелната инсталация огняра е длъжен:

а/ да се убеди в изправността на котела и котелната арматура;

б/ да подкачи вода до нивото указано на водопоказателното стъкло;

в/ да се убеди в изправността на водоподкачващите помпи.

19. През време на работа огнярът е длъжен:

а/ да следи непрекъснато изправността на автоматиката и арматурата;

б/ всички вентили да отваря и затваря бавно и внимателно;

в/ да не извършва каквито и да са поправки на елементите на котела и котелната инсталация, когато котела работи;

г/ да поддържа хигиената в котелното помещение, спомагателните помещения, стълбите и проходните коридори;

д/ да не допуска обливане на автоматиката, ел.съоръженията, горелката и външните части на котела с вода и гориво;

е/ при евентуално прокапване на гориво от нафтовата горелка, да постави съд за събирането му;

ж/ да поддържа нормалното ниво на водата в котела и равномерното му питаене с вода. На трябва да допуска нивото на водата да спада под най-ниското допустимо ниво или да превиши най-високото водно ниво.

з/ да не оставя котела без наблюдение, независимо че автоматизацията му е в изправност.

20. Работата на котела задължително да се преустановява:

а/ ако налягането на водата се повиши над работното;

- б/ ако водното ниво е спаднало под най-ниско допустимото;
- в/ ако нивото на водата бързо спада, въпреки че подхранването е усилено /с вода/;
- г/ ако водоснабдителните средства откажат да работят;
- д/ ако се появят пукнатини, протичане от водните камери, от пламъчните тръби и др. при забелязване на подутини или пропуски на вода от заварочните шевове;
- е/ ако водното ниво се покачи над нормално допустимото;
- ж/ при възникване на пожар.

21. Когато работата на котела се спре вследствие на горепосочените и други явления, огнярът е длъжен веднага да уведоми ръководството, а в случай на пожар и противопожарната служба.

22. В случай на възникнал пожар в котелното помещение, огнярът взема мерки за неговото загасяване като продължава да наблюдава и състоянието на котела.

23. Ежемесечно за осигуряване безопасната работа на котела, огнярът е длъжен да провежда съответната профилактика.

24. В началото на пролетно-летния сезон огнярът трябва да извърши основна профилактика на котела, на котелната и отоплителната инсталация.

25. При спиране от експлоатация на котлите за дълъг период от време, те трябва да бъдат консервирани.

26. Забранява се работата на котли с неизправни контролно-измервателни прибори и автоматика.

28. За известяване при сериозни и с опасност за персонала и съоръженията последици, в котелното помещение има осигурени известителна връзка / звънец/. В помещението да има часовник.

Чл. 73. Отоплителни уреди с електрически ток.

1. Отоплителните уреди с ел. ток да бъдат стандартни и напълно изправни.
2. Да се поддържат и използват правилно, като се спазват противопожарните правила.
3. Когато печките работят, винаги да бъдат под наблюдение.
4. Под печките, поставени върху горима подова настилка /паркет, дъски, килими, мокети и др./, задължително да се поставят негорими подложки.
5. Електрическите инсталации, в които се включват електрическите печки, трябва да са изправни и да не се претоварват.
6. Не се допуска подсилването на електрическите предпазители /бушоните/.

7. Отоплителните уреди с ел. ток не могат да се използват в помещения, където се работи или се съхраняват леснозапалими и горими течности, горими газове, пожароопасни прахове и др.

Чл. 74. Организирано придвижване на деца, ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в транспортни средства.

1. Пешеходците, които участват в движението по пътищата, са длъжни да спазват установените правила, да не създават опасност или пречка в движението.
2. Пешеходците се движат по дясната страна на тротоарите, а ако няма такива – по банкетите.
Върху платното за движение пешеходците могат да стъпват само, когато движението по тротоара е невъзможно /разкопан, зает с материали/ и когато е необходимо да се премине на другия тротоар или банкет.
3. Допуска се движението по пътното платно само в случай на организирани шествия, колони или процесии. Колоните не могат да бъдат повече от 4 лица в редица и се движат в крайната част на дясното платно. За сигнализиране на останалите участници в движението първият и последният от лявата страна носят червен флаг /денем/ или фенери – нощем и при намалена видимост. Фенерът носен в началото на колоната е с бяла светлина, а този накрая е с червена.
4. Не се разрешава да се движат по платното колони, съставени от деца и ученици от училището. Тези колони се движат задължително по тротоарите и то не повече от двама в редица.
Когато се наложи такава колона да премине през пътя, ръководителят ѝ е длъжен при нужда да спре преминаването на пътните превозни средства и едва след това да даде възможност на децата да преминат.
Такива колони имат поне двама ръководители.
5. Преминаването през пътя не може да стане на друго място освен на пешеходна пътека.
6. Когато видимостта е намалена, движението на колони по платното е забранено, с изключение на военните.
7. Водачите на колоната да се движат от дясната страна на колоната, за да наблюдават и ръководят.
8. Забранено е пешеходците да излизат на пътното платно пред или зад стоящи, спиращи или потеглящи превозни средства.
9. Пешеходците, които желаят да се качат на превозните средства, са длъжни да ги изчакат на определеното място – върху тротоара или на специалните острови за чакане.

10. Пътниците могат да бъдат превозвани с обществени превозни средства, предназначени специално за пътници, с лични превозни средства.
11. Качването и слизането да става през вратите след като превозното средство е спряло и винаги откъм страната на тротоара.
12. По време на пътуването на пътниците е забранено да стоят на стъпалата, да отварят вратите, да се навеждат през прозорците, да възпрепятстват затварянето на вратите, да стоят или седят там, където биха пречили на видимостта на водача.
13. Превозването на деца с товарни автомобили е забранено. Може да се извърши по изключение в случай на бедствия, като всяка група се придружава най-малко от двама възрастни.
14. Броят на лицата, които могат да бъдат превозени, зависи от товароподемността на автомобила, но не повече от осигурените за сядане места.
15. Когато децата се превозват групово с автобуси, на предната и задната част на автобуса се поставя надпис “Деца”. Такъв надпис се поставя и при превозване на деца с таксиметрови леки автомобили.

ИЗВЪНУЧИЛИЩНА И ТРУДОВА ДЕЙНОСТ В УЧИЛИЩЕТО

Чл. 75. За осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд при провеждане на извънучилищна и трудова дейност в училището, да се спазват установените в Република България единни правила, норми и изисквания.

Чл. 76. За осигуряване на безопасни условия се спазват установените норми и изисквания, когато ученици, педагогически и непедagogически персонал или лица от други организации извършват самостоятелно или съвместно дейности като:

1. Ремонти, монтаж и демонтаж на машини, апарати, съоръжения.
2. Ремонт на силови и осветителни ел. инсталации, отоплителни, водопроводни и канализационни инсталации.
3. Строително-монтажни дейности по собствени или наети сгради за възпитателна, учебна /теоретично и практическо обучение/ и трудова дейност.
4. Строително – монтажни дейности на двора на училището, на собствени или наети площадки или терени извън територията му.
5. Товарно-разтоварни и транспортни дейности.

Чл. 77. Дейност в случай на авария, пожар или природно бедствие.

1. Училището има конкретен план за ликвидиране на авария, пожар или природно бедствие, който да е съгласуван със съответните държавни органи.
2. Планът за ликвидиране на авария, пожар или природно бедствие да се знае от всички в училището /деца, ученици, педагогически и друг персонал/.
3. В случай на пожар, авария или природно бедствие директорът, педагогическият и обслужващият персонал са длъжни:

а) Незабавно да съобщят за възникналата ситуация в противопожарната служба и другите органи за оказване на помощ и да дадат сигнал за тревога.

Б) да предприемат всички зависещи от тях мерки за извеждане на децата, учениците и други лица от помещенията. Най- малките да се евакуират първи. Евакуацията да започва от помещението, където е възникнала аварията, пожара или помещението, засегнато най-много от природното бедствие, както и помещенията, застрашени от разпространяване на създадалата се опасност.

В) да преброят всички евакуирани ученици и наличието им да се свери с поименния списък на групата или класа.

Г) да изпратят изведените деца и ученици на безопасно място.

Д) незабавно да започнат действия със собствени сили и наличните средства за потушаване на пожар (спиране на развитието на опасностите от аварията или бедствието).

Е) да окажат първа долекарска помощ на пострадалите, като се започне с тези, намиращи се в особено тежко състояние и най-малките.

Ж) да отделят лице за посрещане на пристигащите групи за оказване на помощ, което да дава ясна информация за случилото се, кои са евакуирани и в кои помещения са останалите хора.

З) да оказват пълно съдействие на групите за помощ.

4. За всяка авария, пожар или природно бедствие да се уведомява **ИО на МОН – гр. Ямбол.**

Г Л А В А Т Р Е Т А

ИНСТРУКТАЖИ И ОБУЧЕНИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТТА, ХИГИЕНАТА НА ТРУДА И ПРОТИВОПОЖАРНАТА ОХРАНА

Чл. 78. Директорът на училището с писмена заповед създава организация за цялостното провеждане на видовете инструктажи, техния обхват, продължителност, тематика и програми, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат в пълно съответствие с изискванията на Наредба №3 на МТСГ и МЗ от 14.05.1996г. за инструктажа на работниците и служителите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана.

Чл. 79. /1/. Всеки работник или служител, учител и учащ, който постъпва на работа или да се обучава, независимо от неговата подготовка, образование, квалификация и трудов стаж, по същата или друга професия, да се допуска на работа или обучение само след като бъде подробно инструктиран по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

/2/. Инструктажи да се провеждат и с командировани в училището работници и служители, с лица, приети за повишаване на квалификацията и при производствена практика.

/3/. Инструктажите да се провеждат през време на работа.

/4/. С пътуващите ученици се провежда инструктаж всеки месец.

/5/. Провежданите инструктажи да се документират в книги за инструктаж /Приложения № 1,2 и 3 от Наредбата/ и други с подходящи графи.

Чл. 80. Ежегодно да се организира обучение за повишаване на знанията по БХТ и ПО на длъжностните лица, които ръководят и управляват трудовите и учебни процеси и на тези, определени да провеждат инструктажите.

Г Л А В А Ч Е Т В Ъ Р Т А

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 81. /1/ Всяка допуснатата трудова злополука да се регистрира и отчита по реда на Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки /Д.в., бр.6 от 2000 г., изм. бр.61 от 2000г./

/2/ По същия ред се съставя акт за трудова злополука при професионално заболяване.

Чл. 82. За всяка трудова злополука самият пострадал или най-близкият свидетел на злополуката, незабавно да съобщи на директора на училището или неговия заместник.

Чл. 83. /1/ При аварийна, тежка или смъртна злополука, ръководството на училището е длъжно да съобщи за нея на съответния инспекторат на МОН.

/2/ За всяка аварийна, тежка или смъртна злополука се разследва незабавно от районната инспекция по труда.

Чл. 84. Ръководството на училището е длъжно да проучва причините за всяка станала трудова злополука или професионално заболяване като предприема мерки за премахване на причините, довели до злополуката.

Чл. 85. Актът за трудова злополука или професионално заболяване се съставя в четири екземпляра и се вписва в Регистъра на трудовите злополуки.

Г Л А В А П Е Т А

ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА

Чл. 86. /1/ Първа долекарска помощ се оказва от работниците и служителите.

/2/ Обучението на работниците и служителите по правилата за оказване на първа долекарска помощ се прави по време на установените видове инструктажи по БХТ и ПО.

/3/ За обучение да се ползват правилата, издадени от МТСГ – главна инспекция по труда през 1994 год.

Чл.87. За ефективно оказване на първа помощ, училището осигурява аптечки или аптечни чанти, комплектовани с лекарствени и превързочни средства и други материали в зависимост от рисковите фактори на трудовата дейност и съобразени с описа за тази цел, даден в утвърдените правила.

Чл. 88. Първа помощ се оказва от този, който се намира най-близо до пострадалия.

Г Л А В А Ш Е С Т А

РАБОТА В УСЛОВИЯТА НА COVID- 19

Чл. 89. 1. Всеки работник, служител или учител да се стремят да направят училището максимално безрискова среда, като съзнават, че няма абсолютно безопасна среда в условията на епидемия.

2. Да се реагира съгласно здравните правила при всеки един случай на заболял или със съмнение за COVID- 19.

3. Да се поддържа положителен психоклимат на работа и учене и да се редуцират ситуацияите на напрежение, стрес и дезинформация.

4. Да се прилагат:

- общите мерки- здравни протоколи и организационни правила.
- мерки за намаляване на рисковете от предаване на инфекцията
- дезинфекция на повърхностите и проветряване

5. Да се създаде вътрешноучилищна организация за спазване на правилата във връзка с епидемията.

6. Максимално да се ограничат контактите между ученици от различни паралелки.

7. На педагогически съвет се обсъждат и приемат препоръчителни мерки.

8. Да се прилагат и възпитателни мерки.

9. Училището обособява място за изолиране на ученик или лице с грипоподобни симптоми.